

Už má pomník v Praze

Velikán světové literatury se dočkal pocty i doma, str.6

Telefonní čísla, která pomáhají řešit problémy

Přehled nejdůležitějších linek pomoci najdete na str.5

České zdravotnictví: Kdo uzdraví maroda?

České zdravotnictví je marodné. Už dlouho. Ministři přicházejí, slibují nápravu, navrhuji , co je třeba dělat, vytvářejí koncepce a odcházejí, protože buď prokáží svoji neschopnost nebo je jejich návrh zavrhnut.

Zdravotnictví je citlivý pacient a politici vědí, že by je nepřijemné zákroky mohly znechutit v očích voličů a připravit o další kariéru.

Úroveň zdravotnictví pociťují především seniři... Foto: Kamil Varcoller

A tak místo změn ve zdravotnictví můžeme sledovat výměny ministrů a to mnohem častěji než v jiných vládních rezortech. Problémy se neřeší anebo jen napůl, což v konečném důsledku vede jen k jejich narůstání a k tomu, že se nakonec řeší rychlou jehlou.

Problémy jsou přítom známé. Nejedná se jen o to, že chybí peníze a Všeobecná zdravotní pojišťovna je zadlužena. Nato-lik, že má velké prodlevy s platbami, což na základě dominového efektu působí problémy lékařům. Ti soukromí už kvůli tomu už ostatně vyšli do ulic a vzniklá situace přispěla k pádu poslední minist-ryně. Ženy-lékařky, která se na rozdíl od mnohých svých předchůdců neměla jen mlhavé představy, ale i konkrétní plány, jak se dostat ze bludného začarovaného kruhu. Situace v rezortu (ale zjevně nejen tam) vedla však k její rezignaci na minis-terské křeslo.

Do věci se vložil premiér a při jednání s po-jišťovnami dospěli ke kompromisu, který by měl vést k úsporám, stabilizaci a zpomalení růstu výdajů na léky. Jistě krok správným směrem, ale je zatím jedním z prvních a stále není potřebnou celkovou a. zásadní reformou, kterou české zdravot-nictví opravdu potřebuje jako sůl. Naše

zdravotnictví nepotřebuje jen nějakou částečnou kosmetiku, ale chirurgický zákrok.

V Česku nadále chybí systém kontroly kvality poskytované lékařské péče a je-likož není systém, nejsou ani vytvořeny nástroje, jak ho začít všestranně uplatňo-vat především v nemocnicích. Málo se dělá i pro zlepšení pracovních podmínek lékařů. Tak, aby měli více času na pacien-ta a méně se zabývali záležitostmi, které je odvádějí od práce.

Stále také hrozí rozpadu sítě krajských nemocnic. Nikdo ještě nenastavil mantine-ly pro vytvoření základní sítě veřejných nemocnic a nemocnic, o kterých by roz-hodovaly kraje. Na šíru jsme také s pre-vencí a zdravotnickou osvětou.

Na marodné zdravotnictví doplácíme všichni. Senioři (viz další články na toto téma na str.1 a 2) víc než ostatní. Nemají už tak peněz na rozhazování a nedostatek cenově dostupných léčiv, jim je vytahuje z kapsy. Jistě je, že všichni však máme právo požadovat, aby ti, kdo na sebe vzali odpovědnost, dali věci do pořádku. Jsou za to námi přece placeni a nikoli špatně. Podle toho by měla vypadat i jejich práce.Žabomyši spory při jmenování nového šéfa rezortu, který má řadu sku-tečných problémů, zcela určitě dlouho-době nemocnému českému zdravotnictví nepomohou. (rka)

V Evropském parlamentu zájmy ČR hájí 24 poslanci.

Foto: fav

Prosadit se v EU

Opět si připomínáme 28. říjen, den vzniku samostatného československého státu. V některých kalendářích sice už Československo chybí a uvádějí, že jde o den obnovení české státnosti. Faktem však zůstane, že obnovení státnosti došlo v roce 1918 ve společné republice se Slováký. Nic tom nemění skutečnost, že jsme se po roce 1989 rozešli. 28.říjen 1918 zůstane spojen s Československem

a jmény T.G.Ma-saryka M.R.Šte-fánik. Není důvod obcházet to trap-ným slovíčkaře-ním.

Vznik ČSR si připomínáme v do-bě, kdy jsme se Slováký už rok

opět pod společnou střechou Evropské unii, od které jsme si mnoho slibovali. Po EU jsme pokukovali kvůli zažité demokracii, pravidlům hry a životní úrovni. I jsme záviděli. Třeba seniorům Německu, Švéd-sku či Anglii jejich vymoženosti.

Nyní už v EU jsme a zjišťujeme, že naše pohledy v minulosti byly i naivní. Ne, není to o údajném omezení suverenity, kterým straší tzv. euroskeptici. Řeč je spíše o tom, že nikde nic není zadarmo. Ani v Evropské unii. I v EU platí, že za prosazení svých zájmů musí každý tvrdě bojovat. Česká republika a další nováčci musí usilovat, aby odpadla omezení, která - ačkoli jsme na papíře rovnoprávními členy- z nás v praxi dělají země druhé kategorie. Až budeme umět prosadit své zájmy, dosáhneme právě v EU skutečné samostat-nosti. (fav)

Před EP v Bruselu

Sir Charles Mackerras je fit - pije kozí mléko

Jeden z neúspěšnějších světových dirigentů a také v zahraničí jeden z největších znalců a propagátorů české hudby Sir Charles Mackerras oslaví v listopadu osmdesátiny. K nim teď obdržel jubilejní Zlatou desku za nesmazatelný umělecký přínos v propagaci české hudby ve světě a přínos do zlatého fondu Supraphonu. Sir Charles je stále plný energie jakoby věk se ho nedotýkal.

"Především dělám celý život ty náročné pohyby před orchestrem, pořád diriguji a tím, jak poskakují před hráči, tak vlastně stále cvičím. A pak mám svou životosprávu. Nemohu si přece dovolit být nějaký tloušťák, to už bych musel dát taktovkou někde do skříně, proto nepiji kravské mléko ani nejím sýry z něj. Ale stále popíjím jen kozí a ovčí mléko. Chléb nevezmu do úst, když je z pšenice, ale jím jen žitný chléb a ovesné sušenky. Tak to je tajemství mého zdraví a vitality. Od té doby, co jsem začal s touto stravou, zhubl jsem se o devět kilo a moje váha se ustálila. Cítím se zdravě a tím skvěle," svěřil se našemu listu exkluzivně světoznámý dirigent. Nahrávky, které za léta spolupráce se Supraphonem realizoval, patří do zlatého

fondu vydavatelství. Teď se na českém objevila na DVD Glagolská mše Leoše Janáčka, kde diriguje Českou filharmonii a Rapsodie Taras Bulba. "Já věřím, že natočím v Česku i další desky. A už je to čtyřicet let, co jsem poprvé dirigoval v Čechách a sice orchestr FOK. Těším se na dal-ší spolupráci s ním. Tak to je moje přání. Ji-nak si už nic ne-přeji, všeho jsem dosáhl a budu rád, když budu ještě delší dobu se životem takto spokojen." (fra)

Sir Charles byl loni jmenován čestným doktorem JAMU

V naší vlastní věci

Společné prohlášení vydavatele, distributora a České pošty

Vážení čtenáři, pokud nás v tuto chvíli držíte v ruce, patříte bohužel stále ještě k té menší části potencionálních zájemců o první noviny českých seniorů Naše doba, jejichž název jsme i po vašich připomínkách změnili a naše perio-dikum se počínaje tímto číslem bude jmenovat už jen Doba seniorů.

Cenu našich novin jsme záměrně stanovili na částku, která je přijatelná i pro ty, kteří musí zvažovat vydání každé koruny. Bohužel druhou stranou mince je pak podnikatelský "zájem" majitelů prodejních míst, kteří nepochopili, že marže z prodeje není všechno a dokonce v některých pří-padech odmítli noviny prodávat. Považujeme proto za nutné vám poskytnout základní informace, na kterých jsme se společně shodli s našimi obchodními part-nery. Exkluzivní distribuci jsme světili První novinové společnosti, která dodává tisk celoplošně do celé prodejní sítě perio-dik. S Českou poštou jsme dohodli, že budou zásobeny všechny její provozovny, které odebírají a prodávají denní tisk.

Protože po značném telefonickém i písem-ném ohlasu, zejména těch, kteří Naši dobu nesehnali (byla vyprodána, nebyla dodána, nebyla vystavena v nabídce), přivítáme aktivní spolupráci ve všech regionech. Prvním krokem může být vyžadování Doby seniorů od vašeho prodejce tisku (měl by výtisk objednat u PNS). Pokud

I přes problémy v distribuci si Doba seniorů své čtenáře našla...

výtisk má, měl by je mít i viditelně vystavené. Pro hodnocení přístupu pro-dejce (majitele prodejny) k našim novinám je nutno vědět, že je samostatným podnikatelským subjektem a jen on rozhoduje, co bude nabízet. Má-li k novinám, které jsou servisem seniorů negati-vní vztah, pak jen demonstruje svůj pochybný morální stav, ale nelze ho při-mět k jinému postoji. Podle toho se ale mů-žete do budoucna zařadit i vy a podobným prodejcům se vyhýbat. Možná pak pochopí, že i ten, kde kupuje Naši dobu je

zákazník, kterého si musí vážit a vycházet mu vstříc.

Druhým krokem může být kontakt na místní poštu a to zejména v menších místech, protože Česká pošta nám vyšla velmi vstříc a máme dohodu, že bude podporo-vat dodávku Naší doby a to i pokud jde o počet odebíraných výtisků. Lze před-pokládat, že na většinu pošt by noviny měly být k dispozici.

Budeme však rádi, když nás (do doby než bu-deme mít možnost na-bídnout předplatné) bu-dete průběžně informo-vat o případných prob-lémech se sháněním Doby seniorů, abychom

mohli hledat cestu k nápravě. Společně ji najdeme, protože i senioři jsou síla, i když zatím někde hloupě podceňo-vaná. Senioři opravdu není tak málo, aby je a jejich zájmy někdo mohl trvale ignorovat. (red)

Revma mě již netrápí! Užívám RheumaBasan®

Společným znakem revmatických onemocnění bývá často symptom zánětu.

Antioxidačně působící mikroživiny (např.vitamin C, vitamin E, selen) redukují zánětlivé procesy a chrání jako pohlcovače radikálů buněčné membrány v zanícených tkáních. Zásaditá forma v RheumaBasan® neutralizuje kyselé produkty látkové výměny a působí vhodně na symptomatiku bolesti. Sulfáty glukosaminu a chondroitinu jsou přirozené stavební kameny kloubních chrupavek podporující jejich látkovou výměnu. Díky komplexnímu a vyváženému složení RheumaBasan® se přirozenou cestou revmatické potíže zmírňují.

RheumaBasan® pomáhá

- při zánětlivých revmatických onemocněních
- při degenerativním kloubním revma (artróza)
- při revma měkkých částí
- při kloubním zánětu

RheumaBasan® je světovou novinkou. Šetří Váš žaludek a dobře se snáší s jinými léky.

K dostání ve vaší lékárně.
Pokud lékárna tento přípravek ještě nemá, může Vám jej objednat u lékárenských velkoobchodů (Elefant, Phoenix, AllianceUnichem, Pharmos, Gehe aj.) pod čárovým kódem 9002969050028. Veškeré další informace o novince RheumaBasan® získáte na bezplatné informační lince: 800 100 140.

E-mail: vegall@cbox.cz Internetové stránky: www.vegall.cz

Senioři, lékárny a léky

Z průzkumů (uspořádaných ve spolupráci Svazu důchodců a Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy) vyplývá, že se zdravotní péči je spokojeno 74 procent, nehodnotilo 18 procent a nespokojenost projevilo 8 procent našich seniorů.

Seniorům se v lékárenské péči zejména nelíbí doplatky na léky a to především jejich nejednot-nost. Překvapilo, že 40 procent dotazovaných si ověřuje výši doplatků v lékárnách a preferuje lékárny s nižšími doplatky, 15 procent pak uvedlo, že odmít-lo lék pro výši doplatku. Z výs-ledků je rovněž zajímavé, že 22 pro-centa respondentů za rok

doplatilo do 100,- Kč, 64 procent do 1000,- Kč a 14 procent více jak tisíc korun ročně za lékařem předepsané léky. Za volně prode-jné léky zaplatí ročně do 100,- Kč celkem 29 procent respondentů, 56 procent vynaloží do 1000,- Kč a více pak 15 procent. Více jak 50 procent respondentů má svoji stálou lékárnu.

K dalším zajímavým výsledkům průzkumu patří skutečnost, že 55 procent respondentů žije osamo-ceně, 40 procent s manželem nebo manželkou, 4 procenta u svých dětí a jedno procento v domově důchodců. Na dotaz, kde by senioři nejraději prožili své stáří odpovědělo 34 procent do-

tázaných, že nejraději v rodině, 28 procent pak ve svém bytě s po-moci domácí a pečovatelské péče, 35 procent v penzionech a jen 3 procenta dotázaných uvedla, že podzim života by nejraději trávili v domovech důchodců Uvádíme tyto údaje i proto, že vycházejí z objektivních podkladů a šetření a nestaví jen na dojmech či osob-ních názorech jak se někdy s obli-bou používá v denním tisku či i v seniorských zpravodajích např. v "Brněnském senioru" (jso)

Co žádají senioři od zdravotnictví

Velký zájem je zejména o dobrý osobní kontakt s lékařem

Na dotazník Koalice pro zdraví, odpovědělo anonymně celkem 446 členů Svazu důchodců České republiky (334 žen a 112 mužů). 118 bylo z venkovských míst a 328 z měst. Toto rozdělení jsme však použili jen u několika otázek, u většiny otázek byly totiž názory v jednotlivých skupinách téměř shodné. 91,5 procenta seniorů chce od lékaře znát svoji diagnózu a výsledky vyšetření, které ke stanovení diagnózy vedly. 89,2 procenta chce znát i výhled svého onemocnění a 87 procent dotá-

zaných chce také znát dobu a míru omezení, které nemoc způsobí. 85,2 procenta dotázaných pak zdůraznilo, že chce znát pravdu o své nemoci dříve než jejich příbuzní.

Rozdílná úroveň důchodů

Mezníkem reformy důchodového systému bylo bezesporu přijetí zákona 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Přinesl řadu pozitivních prvků např.omezení výše důchodu, zahájil proces postupného zvyšování věkové hranice pro odchod do starobního důchodu i proces postupného prodlužování rozhodného období, ze kterého jsou zjišťovány výdělky pro stanovení procentní výměry důchodu. Výdělky jsou indexovány tak, aby byla zachována jejich úroveň k průměrné mzdě v době, ve které byly dosaženy. Původní návrh zákona předpokládal, že úroveň důchodu přiznaných podle předpisů do 31.12.1995 a důchodů přiznaných podle výše uvedeného zákona byla v průměru stejná. Pozměňovací návrhy však tuto myšlenku nedovolily uskutečnit (např. zvýšení hranic pro redukcce, započítávání doby před osmnácti lety, změny v indexaci) a tak se stalo, že důchody od r.1996 jsou v podstatě vyšší než do 31.12.1995. Vznikl tak pojem "novo" a "starodůchodci". Při valorizacích sice bylo na tuto skutečnost přihlíženo, přesto však i v lednu 2004 byl rozdíl důchodu "starodůchodců" od "novodůchodců" ve výši téměř 180,- Kč. Na tuto nespravedlivost a vlastně

chybu nejen SDČR, ale i KVOD soustavně upozorňuje a je slibovaná náprava. Doufejme, že k tomu dojde - sám ministr je si této nespravedlivosti vědom. (js +jz)

Jaké "zdravotní knížky"?

Doba směřuje k miniaturizaci dokladů do velikosti bankovní karty. Jde také o to, abychom nemuseli zbytečně nosit víc průkazů - např. cestovat po Evropě už lze jen s občankou. A v tu chvíli nám bývalá ministryně zdravotnictví nadělila objemný sešit formátu A4. Kdyby jen nadělila, dobře. Měli bychom si kam psát poznámky. Jenomže ona chce, abychom ho tahali pokaždé s sebou k lékaři. Prý abychom nezapomínali, které léky máme předepsány a kdy a kde jsme byli naposledy u lékaře. Bohulibý cíl. Jenomže: Zdravotní pojišťovny rozvíjejí komunikaci pomocí informačních techniky. Zřizují internetové portály, internetové koutky, osvědčují se další programy elektronických evidencí informací o zdravotní péči. Navrhovaná právní úprava jde proti těmto moderním metodám. (A to se už nezmiňuji o velkém riziku poškození sešitu, nečitelnosti údajů - vzpomeňme jen, jak vypadala naše žakovská knížka, kterou jsme také museli denně tahat do školy.)

Na otázku zda senioři chtějí znát podrobnosti o kvalifikaci ošetřujících lékařů a jeho výsledky léčby odpovědělo kladně jen 70,4 procenta a zbývající nepovažují tuto informaci za důležitou. U vážnějších onemocnění si přeje 78,5 procent dotazovaných konzultaci s dalšími lékaři. 79,8 procent pak odpovědělo, že by chtělo od lékaře znát důvody každého lékařského výkonu včetně možných komplikací.

Většina seniorů si přeje dobrý osobní kontakt se svým lékařem a proto jen 50,2 procenta by volilo možnost konzultace po telefonu. O něco větší zájem zde byl u venkovských seniorů - 54,2 procenta. 87,9 procent seniorů kri-

Existuje ovšem praktičtější forma "zdravotní knížky", tzv. systém IZIP, kterému je generálním partnerem VZP.

Jedná se ne o totéž, ale o da-leko důkladnější zdravotní knížku na internetu, tedy přístupné v podstatě každému lékaři, aniž by musel obtěžovat pacienta přenášením nějakých sešitů.

Není pochybnost o tom, že jsou kvalitní, moderní, nejsou omezeny hranicemi České republiky, mohou obsáhnout téměř neomezené množství informací, data v nich uložená jsou bezpečná. IZIP sklízí i mezinárodní ocenění.

Nic z toho se nedá říci o tzv. "papírových zdravotních knížkách", které vytvořilo ministerstvo zdravotnictví. V každém případě ministerstvo i VZP sledovali společný záměr, a tím je zlepšení komunikace mezi lékaři a jejich pacienty, zkvalitnění poskytované péče, racionalizace procesu nakládání s léky a jejich předepisování, lepší diagnostika a snížení počtu duplicitních výkonů v systému. Jen bohužel zvolili rozdílnou cestu.

Myslím, že není těžké rozhodnout, která je prospěšnější a více odpovídá jedenadvacátému století. (ová)

Slevy pro držitele Senior- karet: rychleji k cíli s pomocí seniorů

V květnu letošního roku začal realizační tým Projektu českých seniorů tvořit základ systému slev a výhod pro držitele Senior - karet. Naším cílem je oslovit všechny významné firmy a společnosti s celostátní nebo krajskou působností a přesvědčit je, aby držitelům karet poskytovaly dlouhodobé, krátkodobé nebo jednorázové slevy a výhody.

Mezi těmi, které postupně oslovujeme jsou například obchodní síť, síť supermarketů a lékáren, poskytovatel různých druhů služeb, cestovní kanceláře, firmy působící v oblasti rekreace a pořadatelé kulturních akcí. Jednání s těmito firmami jsou časově náročná a k výsledkům se pracováváme pomalu. Dnes bychom rádi požádali čtenáře Doby seniorů a jejich přátele o spolupráci při realizaci druhé části systému slev a výhod. Tato druhá část postupně pokryje všechna města a vesnice a může začít fungovat velmi rychle, pokud nám senioři ve všech koutech republiky pomůžou.V sousedství tohoto článku je zveřejněn registrační lístek, který by měli dostat do rukou drobní živnostníci poskytující ve městech a na vesnicích své služby. Může to být kdokoliv, u koho senioři nakupují nebo žádají o nějakou službu. Věříme, že důchodci nejlépe vědí, kde utrácejí a kde by mohli drobně ušetřit. Naše nabídka spolupráce je adresovaná těm důchodcům, kteří si uvědomují, že se budou mít líp, když přiloží ruku k dílu. Stačí vzít naše noviny a tento článek s registračním lístkem předat tomu, kdo by slevu mohl poskytnout (čímž

tizuje dlouhé čekací doby na plánovanou vyšetření v čekárnách řady zdravotnických zařízení a jen malá část zdůvodnila čekání, že starší generace nespěchá a v čekárnách si počká. Možnost volby zdravotnického zařízení hodnotí kladně 85,7 procent dotazovaných.

77,6 procent seniorů má svého lékaře, kterému plně důvěřuje - u žen je to 79,0 procent, u mužů jen 73,2 procenta. Na venkově má důvěru 79,7 procent a ve městech 76,8 procent. Příčinou nedůvěry je nejčastěji střídání lékařů, nedostatek času na rozhovor či dokonce i nezáměr o pacienta, ale i nevhodné chování lékaře. Obdobný dotaz byl položen i na služby lékáren. Svého lékárníka,

kterému plně důvěřuje, má 53,4 procenta dotázaných (ženy 56,3 procenta, muži 44,6 procent, na venkově 62,7 procent a ve městech 50 procent). Hlavním problémem v lékárnách je nejednotná cena a výše doplateků u jednotlivých léků, výhody, které poskytují některé lékárny tzv. řetězců ve městech, dále nezáměr o pacienta a špatná komunikace.

Přehled není potřebné široce komentovat. Orientační průzkum dává řadu podnětů nejen pro samotné zdravotnické pracovníky, ale i pro funkcionáře seniorských organizací, kteří na problémy našeho zdravotnictví upozorňují.

Prof. RNDr.Jan Solich, CSc, předseda SDČR

Šidíme se navzájem

Jedním z horkých témat posledních týdnů je válka mezi lékaři, ministerstvem zdravotnictví a zdravotními pojišťovnami, která vyvrcholila stávkou.

Po ní si stávající lékaři pochvalovali, že pacienti jim uzavření ordinací nevyčítali, naopak chápali, že za odvedenou práci mají dostat včas zaplacení.Byli by však pacienti stejně velkorysí, kdyby museli sáhnout do vlastní kapsy a konkrétně lékařům přispět? Jistě by začali křičet, že přece platíme zdravotní pojištění a 200 miliard, které ročně zdravotnictvím protečou, není málo. Křik by měl možná užitečný efekt. Totiž uvědomění si, že zdravotní péče skutečně není bezplatná Většina z nás totiž nemá nejmenší tušení, kolik které

do zdravotního pojištění vložil a kolik naopak vyčerpal, a navíc by měl jistotu, že prozatímního chaosu nevyužívají ani lékaři vykazováním fiktivních výkonů. A že se to děje, přiznávají samy pojišťovny. Utichly také diskuse o zdravotních knížkách, ať už v papírové či internetové podobě, které by podle některých odborníků mohly pomoci snížit výdaje za léky, jichž v Česku spolýkáme za účtyhodných 60 miliard korun, a nejméně pětina z nich stejně skončí v popelnicích.

Jistě, ani zdravotní knížky ani výpisy z pojišťoven krizi ve zdravotnictví nevyřeší. Paradoxně na ní profitují obě strany. Pacienti pod vlivem bludu o bezplatnosti nepřemýšlejí o tom, zda opravdu nechodí k lékařům zbytečně, a lékařům to vlastně ani moc nevadí, dokud jsou na to peníze. Když začnou chybět, pacienti jsou nespokojení, že nejsou prostředky na drahé léky a náročné operace, lékaři vyhrožují bankrotem. A na obou stranách se spoléhá na to, že doplatí někdo třetí, potažmo stát. Ten to ovšem může udělat zase jen z našich peněz. A tak se okrádáme vzájemně. (hlu)

Akademický malíř Josef Velčovský se zařadil mezi seniory, když 7. října oslavil svoje šedesátiny. Dnes již světově proslulý umělec, kterého teoretici řadí mezi poetické surrealisty a našinec mezi malíře, kteří dělají "krásné obrazy" životní jubileum oslavil po svém: výstavou svých děl v pražské chodovské tvrzi, kterou lze navštívit do konce října. Josefu Velčovskému, který je známý i svými aktivitami ve prospěch handicapovaných lidí dodatečně blahopřejeme a přeje-me ještě spoustu pěkných obrazů. (rka)

Na lidovou notečku? Čardáš, verbuňk a další lidové tance se učí na kurzu, který v čase hodovním každoročně pořádá město Kunovice a folklorní soubor Handrlák. O výuku je obrovský zájem a jak říká vedoucí Městského informačního centra Jan Šobán nezáleží na věku. Např. vloni se zúčastnili lidé důchodového věku stejně jako dvanáctileté děti. (luk)

Zapněte si rádio Český rozhlas 2 - Praha - stanice, vysílající pořady pro celou rodinu, vás zve k poslechu Nostalgic-kého muzea zábavy - oblíbeného pořadu, do kterého si Ondřej Suchý zve zajímavé hosty. Dva hlavní hosté Nostalgického muzea zábavy, vysílaného 13.listopadu, krátce po 15.hodině budou mít hodné společného. Jednak oba začínali u filmu jako dětské herci, jednak z obou se v dospělosti stali filmoví režiséři. Oba páni režiséři, které Ondřej Suchý v Šemánovicích u Kořínova hostil každého zvlášť, odpovídali mimo jiné na otázku stran filmových facek: Jak se takové faccky filmují a jak se u dětského herce nejlépe dosáhne toho, aby se v záběru rozplakal. Zatímco Karel Smyczek si pak ještě zavzpomíná například na hodiny herectví Karla Högera, Dušan Klein bude navíc vyprávět o natáčení postelové scény s Milanem Lasicou a Janou Hlaváčovou. (osu)

PRAHA
ČESKÝ ROZHLAS 2

Pro soutěživé

U příležitosti Týdne knihoven 2005 vyhlásila Městská knihovna v Sedlčanech soutěž pro všechny věkové kategorie O nejhezčí krajkové exlibris. Námetem může být krajka, vyrobená paličkováním či šitím, textilními technikami nebo z papíru, ale vždy musí být znát inspirace krajkou. Do soutěže jsou přijímány pouze původní návrhy. Svá díla můžete zasílat do 1. března 2006 na adresu: Blanka Tauberová, Městská knihovna Sedlčany, Kpt. Jaroše 482, 264 80 SEDLČANY. Informace získáte na tel.: 318 821 186 . (luk)

O dotazy během živé besedy skutečně nebyla nouze...

Seniory v Brně beseda zaujala

V úterý 18. října odstartovala v Semilassu v Brně-Králově Poli série besed předsedy Rady seniorů ČR dr. Zdeňka Pernese, zástupce našeho vydavatele Jaroslava Varadí a potažmo tedy i našich novin s nejšířší veřejností - zejména ovšem se seniory.

Velmi slušně zaplněný sál přivítal též přítomného místostarostu městské části Královo Pole Michala Kočáře, který pořadatelům sál k besedě bezplatně zapůjčil. Místní důchodce trápí mnoho obecných i bezprostředních problémů, což dávali najevo vehementními dotazy i velkým zájmem o nadnesená témata valorizace důchodů, placení nájemného a lékařské péče, ale též o seniorkarty, noviny Doba seniorů, které je budou informovat o síti míst se slevami na tyto karty. O aktivitách Rady seniorů ČR ve snaze prosadit ve vládě a parlamentu zákony pro důchodce přece jen šetrnější informoval pak hlavně dr. Zdeněk

Pernes, který se této problematice věnuje už jedenáct let. Auditoriu poskytl přesná čísla a nezapomněl také říci, co se přes velmi vlnavý zájem politiků po-dařilo prosadit. Posluchače jistě za-jímalo nejen to, že 62 procent lidí v ČR nemá zatím důstojnou - tj. minimální penzi, ale jistě i plán Rady seniorů, která chce prosadit, aby reální kupní síla důchodů nejen stále neklesala (jako dosud), ale aby se do šesti let z momentálních 8,4% nákladů z hrubého národního produktu tento poměr zvedl na evropských 12,4%. Pořadatelé byli příjemně překvapeni zájmem a otevřeností účastníků, a protože ti zůstali ve velkém počtu i po skončení oficiální části, aby jim mluvčí zodpověděli dotazy, na které se nedostalo, je patrné, že takové besedy tu chybějí, bude o ně zájem - a snad také konečně povedou k tomu, aby politické špičky zaslechly i hlas zatím velmi upozadněný: hlas seniorů. (jasu)

Vydává Rada seniorů ČR ve spolupráci se společnostmi Antipol Brno, IČO: 46977406, DIČ:CZ46977406.www.dobaseniou.cz Adresa redakce a inzerce: Maříkova 1, 621 000 Brno. Vedením redakce pověřen: Mgr. František Vonderka.e-mail: doba.seniou@seznam.cz Členové užšího redakčního týmu:Jana Soukupová, Mgr. Tomáš V. Novák, e-mail: redakce@dobaseniou.cz Komerční inzerce: Ing. Jiří Vyskočil.tel.: 541 229 077, mobil:728 101 899 mail: inzerce@dobaseniou.cz Řádková inzerce pro čtenáře: Maříkova 1, 621 00 Brno; tel.: 541 229 077, fax: 541 229 076 e-mail: drobnainzerce@dobaseniou.cz Tiskne: Mafraprint Praha. Rozšiřuje PNS.Registrace MK E 14472.ISSN 1801 - 4240. Články jsou názorem autorů a nemusí nutně vyjadřovat názor redakce. Nevyžádané příspěvky a fotografie se nevracejí.

Nejde jenom o valorizaci penzí

Hovoříme s předsedou Rady seniorů ČR Zdeňkem Pernesem

Koncem září schválila vláda zvýšení důchodů, což opět podnítilo velkou diskusi o jejich vztahu ke státnímu rozpočtu, k výkonnosti ekonomiky a k možnostem společnosti. Zdůrazněním této skutečnosti jsme zahájili následující rozhovor s předsedou Rady seniorů ČR.

Zivot seniorů je závislý na výši penzí a také na dostupnosti a progresivitě dalších sociálních dávek. Bohužel již čtrnáct let se sociální postavení seniorů ve společnosti zhoršuje. Nutno říci, že Rada seniorů ČR vznikla kromě jiného také proto, aby valorizace penzí byly dostatečné a spravedlivé.

Můžete být konkrétnější?

Pokusím se, ale bez čísel to nepůjde, předem se omlouvám. Sociální postavení seniorů ve společnosti se dle mezinárodních standardů měří tak zvaným náhradovým poměrem, to je relací průměrného starobního důchodu k průměrné nominální mzdě. Tato relace byla v České republice nejvyšší v roce 1991, a to 55,3 %. Znamená to, že příjem důchodců byl oproti příjmu ekonomicky aktivní části populace přibližně poloviční. Od té doby se relace důchod - mzda již jenom zhoršuje, v roce 1998 to bylo 45,9 % a v roce loň-

kém 40,6 %. Letos odhadujeme tuto relaci na úrovni 40,4% až 40,5%."

Jaké jsou podle Vás příčiny tohoto nepříznivého vývoje?

"Valorizace penzí je nedostatečná, mzdy ekonomicky aktivní části populace rostou rychleji."

Jak tedy hodnotíte zvýšení penzí o 4,9 % k prvnímu lednu příštího roku?

V uplynulých dvou letech vláda penze valorizovala pouze na minimální úrovni, to je pouze tolik, kolik ji ukládá zákon. Důsledkem je pokles relace důchod - mzda ze 42,2 % v roce 2003 na 40,5 % až 40,4 % v roce 2005. Při jednání s premiérem 23. srpna jsme požadovali vyšší, než zákonnou valorizaci penzí. Oceňujeme, že vláda požadavek Rady seniorů České republiky akceptovala. Současně jsme si ale dovolili vládu upozornit, že ani navýšení penzí o 4,9 procent me-ziročně nemusí stačit k zastavení soustavného propadu sociálního postavení seniorů. To by bylo pro Radu seniorů České republiky a jejich půl milionu členů nepříjemné. Konec konců pro zbývajících jeden a půl milionu seniorů též.

Bude podle vás takto upravená

Jak se rodilo první číslo Doby seniorů

Úvodem je potřeba říci, že jediné, co jsme měli od začátku, byla důvěra tisíců důchodců, kteří si koupili senior-karty, aby podpořili její vznik. To dávalo sílu, ale současně i povinnost, nezklamat tuto důvěru. Od samého počátku jsme také věděli, že pokud tuto důvěru zklameme, nebudou mít noviny delší než jepičí trvání.

Mnohem důležitější než to, že první číslo se rodilo ve velice skromných poměrech a vlastně "na koleně", byl pro nás fakt, že seniori si přejí vlastní noviny. Ne proto, že by si chtěli hrát na vlastním písčku, ale hlavně proto, aby měli noviny, které budou mluvit jejich vlastním jazykem a budou se více než jiní věnovat problémům, které se jich dotýkají. S tím, že budou pochopitelně otevřené pro všechny ostatní. Nezvratné je totiž to, že všichni stárneme. Bez ohledu na to, kolik nám je právě let a jaký politický názor zastáváme. Naše noviny měly štěstí v tom, že našly celou řadu autorů, kteří to pochopili. A to i tím, že se zřekli výše honorářů, které jsou obvyklé jinde. Bez tohoto postoje by Doba seniorů nikdy ne-vyšla a zůstala by jen přáním těch, kdo ji podpořili koupí seniorekaret. Prodej karet totiž - ačkoliv nesmírně pomohl - nevynesl tolik, aby Doba

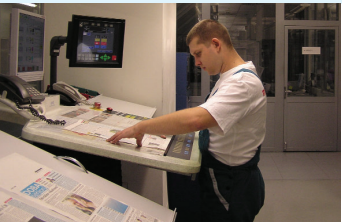
seniorů už od svého počátku mohla fungovat jako jiná periodika. Pochopení pro dobrou věc jsme našli i jinde. Například u pracov-

Vedoucí osádky rotačního stroje Petr Cipra při poslední kontrole

níků tiskárny Mafraprint, kteří nám pomáhali řešit prvotní problémy. Děkujeme také všem, kdo v nás neviděli konkurenci a jako např. Český rozhlas 2 pomohl tím, že do svého vysílání nebo na své stránky umístili informace o tom, že noviny začínají vycházet. Žijeme prostě z lidského přístupu. Z pochopení, že věc seniorů není komerční gag, ale záležitost, které bychom vzhledem k stárnutí společnost měli věnovat pozornost všichni. Pomohli i síť hotelů OREA HOTELS a společnost VEGAL, výrobce léčiv, kde se nelekli nového titulu a dali do něho svou inzerci. Totéž platí i o knihkupectví Kanzelsberger, které poskytlo ceny do našich soutěží. K tomuto postoji nelze říci nic jiného než "děkujeme, přátelé". Vyhráno však zatím stále ještě není. Nadále platí, že Doba seniorů a její další život jsou v plné úměře závislé výlučně na tom, jak se jí podaří oslovit seniory. Vyhrát můžeme jen společně. Pomůže nám tedy i to, že nám napíšete, co byste v Době seniorů chtěli číst i co se vám na ní nelíbí.

František Vonderka

Jiří Václavík sleduje průběh tisku Doby seniorů

První výtisky Doby seniorů vyjíždějí z rotačky

Banka nepůjčila, protože je starý.

V Československé obchodní bance mám více než pět let účet, z něhož jsem před nedávnem nutně potřeboval 2 000 korun", napsal nám ve svém dopise Zbyněk V. Jonáš z Mladé Boleslavi.

"Na účtu jsem takovou částku neměl. Požádal jsem banku, zda bych mohl na dobu deseti dnů (než přijde důchod) přečerpat účet do mínusu o zmíněné dva tisíce. Musím dodat, že můj i manželčin důchod je již několik let na tento účet poukazován. Domníval jsem se, že by to pro takovouto instituci neměl být problém, zvláště proto, že u této banky platíme s manželkou příspěvky do penzijního fondu.

Víte jaké bylo vyjádření banky? Překročení konta do mínusu o dva tisíce na přibližně deset dnů vám

nemůžeme povolit vzhledem k vašemu věku. Následovalo vysvětlení, že když už to povolí, tak to musí být na pět tisíc, a to je v našem věku (65 let) pro jejich banku riskantní. Co kdybychom do těch deseti dnů zemřeli a zůstali jim dva tisíce dlužní? Jednání banky mi připadá diskriminační."

S obsahem dopisu pana Jonáše jsme seznámili tiskového mluvčího ČSOB Pavla Hejzlara, který sdělil následující. "Je pravdou, že naše banka poskytuje úvěry pouze do věku 65 let. V případě žádosti pana Jonáše, se pracovník banky dopustil pochybení. Rozhodně měl prostor pro to, aby panu Jonášovi vyhověl, zvláště pak, když se jednalo o dlouhodobého klienta a tak malou sumu zapůjčenou na tak krátkou dobu. Rád

valorizace stačit na zdražení zemního plynu, elektřiny, tepla a nájemného?"

K pokrytí předběžně ohlášených cen zemního plynu, elektřiny a tepla ano, ke kompenzaci vládního návrhu na zvýšení nájemného nikoliv.

Jak na tuto skutečnost bude reagovat Rada seniorů ČR?

Předchůdce rady seniorů, Koordináční výbor organizací důchodců a zdravotně postižených České republiky, prosadil, že zvyšování nájemného v nájemních bytech nebude realizováno bez dostatečné sociální ochrany. S rekonstrukcí nefunkčního příspěvku na bydlení jsme vcelku spokojeni, méně již s nastavením jeho parametrů.

Parametry nového příspěvku na bydlení vláda nastavila dle našeho názoru nevhodně. Náklady na bydlení, které přerostou stanovenou hranici sice stát hradit bude, ale tato hranice je nepřiměřeně vysoká. Posudte sami: podíl nákladů na bydlení na celkových výdajích rodinných rozpočtů dosahuje 10,7 % v Portu-

galsku, 14,1 % ve Španělsku, 14,8 % v Irsku, 17,8 % v Řecku, 18,1 % v Itálii, 19,7 % ve Velké Británii, 19,8 % v Lucembursku, 20,1 % v Belgii, 20,5 % v Rakousku, 21,3 % v Holandsku, 21,6 % v Německu, 22,5 % ve Francii, 25,7 % ve Finsku, 27,0 % v Dánsku a ve 33,4 % ve Švédsku. Podíl nákladů na bydlení na celkových výdajích rodinných rozpočtů u 15 původních zemí Evropské unie tak dosahuje 20,5 %. Naše vláda navrhuje tak zvané sociálně únosné náklady na bydlení nastavit na úrovni 30 % a pro Prahu dokonce na úrovni 35 %. Pro Radu seniorů ČR je tato výše nepřijatelná, požadujeme 25 %, a to včetně Hlavního města Prahy.

Pokud vám parlament vyhová, bude dostupnost bydlení seniorům zachována?

Pokud parlament přijme naše legislativní návrhy, tak ano.

Vraťme se k valorizaci a k jejím pravidlům, podle čeho se vláda vlastně řídí?

Vláda se řídí podle § 67 zákona

č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který neodráží podle našeho názoru optimum možného. Současný mechanismus valorizace, přesto, že je nejprogresivnějším za celé období transformace, umožňuje vládě penze zvyšovat nespravedlivě, nefunkčně také nedokonale. Pokuším se to vysvětlit. Současný mechanismus valorizace penzí není spravedlivý z toho důvodu, že při rozdělování vytvořených společenských zdrojů výrazně preferuje ekonomicky aktivní část populace na úkor starších občanů. Nefunkční je proto, že nedokáže uchovávat reálnou kupní sílu přiznaných penzí, což je základní a minimální podmínka valorizace ve všech státech. A konečně současný mechanismus valorizace je nedokonalý z toho důvodu, že ze zákona každoročně produkuje "staro" a "novo" důchodce. Více se čtenáři Doby seniorů dozví na www.rscr.cz, kde máme zveřejněn náš legislativní návrh na nový, progresivnější mechanismus valorizace penzí. Parlament o něm bude hlasovat v listopadu. -alt-

Pohoda poklid. Je to tak ale vždy?

Foto: Kamil Várcoller

Diskriminace seniorů existuje u nás nebo ne?

"Přečetl jsem si měsíčník Doba seniorů ze dne 1.10.2005 č.1/roč.1, kde je rozhovor s ing. Jiřím Paroubkem, předsedou vlády České republiky. Pan Paroubek se zmiňuje, že ví o případech porušování lidských práv seniorů... Dopouští se ho zejména místní samosprávy, které požadují od seniorů vstupní poplatek v desítkách tisíc korun v podobě "darů" za přijetí do zařízení sociální péče. Je dobré, že pan Paroubek ví o takovém vydrírání, ale daleko více by pomohlo, kdyby aktivně něco proti tomu dělal. Můj otec Jiří Krejza starší a já se již od roku 2003 snažíme zastavit a zjednat nápravu ve věci vydrírání seniorů v příspěvkové organizaci Domov důchodců v Roudnici nad Labem, kde Zastupitelstvo města souhlasilo s podmínkou vstupního poplatku 55.500,- Kč do DD a měsíční platby za pobyt a stravu 8.000,- Kč. Obě tyto částky jsou protizákonné. Bohužel nikdo v ČR ze státní správy a místní samosprávy nechce zjednat nápravu a dokonce podobným praktikám napomáhají."

Věc se proto dostala až k soudu

Předmetem sporu je požadavek žalobce na vrácení zaplacené částky 55.500,- Kč, které žalobce Jiří Krejza st. poštovním poukazkou poukázal dne 20.11.2003 za Marii Krejzovou, obyvateлку Roudnice nad Labem, doposud bytem v Domově s pečovatelskou službou, při umístění jmenované do nově otevřeného Domova důchodců v Roudnici nad Labem. Žalobce tvrdí, že tuto částku zaplatil, neboť na něm byla požadována provozovatelem domova s poukazem, že se jedná o vstupní poplatek. Žalobce tvrdí, že se v daném případě jedná o bezdůvodné obohacení na straně žalované příspěvkové organizace Domov důchodců Roudnice nad Labem, a že jsou seniori diskriminováni pokud je

podmínky Město bylo jedním z prvních subjektů, které za úplné absence odpovídajícího právního rámce v naší společnosti vytvořilo tento nový typ způsobu provozování seniorského zařízení, ale tímto žádným způsobem nediskriminuje seniory."

Podle soudu šlo tedy o jakýsi příplatek za nadstandard. Ten však nijak nedoložil a ve stanovisku MPSV, který dal k dispozici žalobce se naopak uvádí, že DD v Roudnici nad Labem je běžné zařízení, odpovídající celostátnímu průměru. Soud se ani nezabýval požadavkem, aby byl přívrhán znalec, který by určil, co lze považovat za nadstandard.

Je úkolem státu vytvořit řádná pravidla a zásady poskytování služeb sociální péče s přihlédnutím k vývoji naší společnosti. Soud velmi zvažoval situaci, že se spor dotýká mnoha občanů, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, které stárí bezesporu přináší, a že služby sociální péče mají ulehčit starým občanům řešení situace finančně dostupným efektivním způsobem, avšak poskytování sociálních služeb je nákladnou záležitostí a úhrady, které jsou zákonem povoleny nemohou pokrývat skutečné provozní náklady. Je také oprávněným požadavkem subjektů provozujících tato zařízení sociální péče a jejich zákonnou snahou získat finanční prostředky z různých zdrojů, aby své náklady zcela pokryly. **Přípusťte tedy, že těmito finančními zdroji může být i zákonná platba cílové skupiny, pro kterou je služba sociální péče poskytována.**

Netvářme se, že požadování této platby je vytěsňeno na okraj těchto společenských vztahů a přestože se tento způsob financování velmi často uplatňuje, přesto oficiálně legální způsobem nemůže být vykázáno v hospodaření těchto zařízení..."

Co k tomu dodat? Dvě věci. Premiér Paroubek se v rozhovoru pro Dobu seniorů zmiňoval o dobrovolných příspěvcích, proti kterým skutečně asi nikdo nebude nic namítat. V odůvodnění soudu se ovšem z dobrovolnosti stala "platba zákonná" Platba, která jak se uvádí, se sice často uplatňuje, byť "oficiálně legálním způsobem" nemůže být vykazována. Pan Jiří Krejza starší podal odvolání ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Uvidí se, co bude právem podle jeho názoru.

Jaký máte názor vy? Setkali jste se také s něčím podobným? Napíste nám! (red)

Vaše názory

Potěšili jste

Skoro jsem zajásal nahlas, když nám na prodejnu přišla Doba seniorů. Důchodci budeme se manželkou příští rok. Žena v lednu a já v červenci. Myslím, že máte před sebou pole neorané. Zdravím počínaje a nevím čím konče. Já se celoživotně zajímám o léčivé rostliny. Taky o nich píšu. Pokud by byl z vaší strany zájem, sdělte mi to. Nevím, zda si umíte představit situaci tady u nás. Informace z našeho regionu, které by odpovídaly zájmu starších lidí, je možno nabízet.

Pavel Vaňout, Most

Nižší poplatek za TV

Od prvního října se musí platit za televizi až 100 korun měsíčně. Pro důchodce, zvláště některé, je to hodně. Proč by nemohla televize stanovit pro důchodce slevu na tyto poplatky. Myslím, že by stačilo 50 korun měsíčně. Udělte něco pro seniory!

Jiří Krejčí, Domov důchodců, Velvary

Problém s kartou

Chtěl bych Vám sdělit několik poznatků o Senior-kartách. Možná, že je mezi důchodci o ně zájem. Hlavní ale je totální nezájem pošt o jejich prodej. Naše pošta se "obtěžovala" a objednala na můj nátlak dvě karty a tím to skončilo. Troufnu si tvrdit, že ve Svítkově je tak tisíc důchodců. Naše pošta by měl svítit nápis Senior-karty zde v prodeji. Nejen že jsem na žádné poště tento nápis neviděl, ale málokdo o této akci ví.

Václav Danihelko, Svítkov

Pane Danihelko, ono je to trochu jinak. My si České pošty velmi vážíme za to, že nám karty vzala do prodeje. Nic lepšího nás nemohlo potkat. Pošta je v našem případě jen prodejce nikoli propagátor a informátor. Za propagaci odpovídáme my. A my se opravdu snažíme, média nás ale prozatím neberou vážně. Výjimkou je Český rozhlas 2. Zkuste ho pozorně poslouchat. (ralt)

Špatná propagace

Naši Dobu seniorů jsem sehnal, když jsem si byl v trafice pro jiné noviny. Vaše noviny žádal totiž zákazník přede mnou a teprve pak je prodavačka vylovila odněkud z hromady jiného tisku. Jinak bych se o nich asi nedověděl. Myslím si, že podobně na tom je celá řada dalších lidí, kteří by si jinak Naši dobu seniorů určitě koupili, protože píše o seniorech a pro seniory a jsou to dobré noviny. Nemůžete s tou propagací něco dělat? Jiří Klas, Praha 3

Pane Klasi, mohli bychom, ale to by Doba seniorů musela mít milióny na reklamu jako jiní. My je nemáme a tak musíme spoléhat na to, že trafikanti se k nám nebudou chovat stejně macešsky, jak se tomu stalo v případě, který popisujete a noviny normálně vystaví. Samozřejmě, že i my se snažíme o propagaci, ale prostředky bohužel chybí a tak sázíme hlavně na solidaritu a pochopení. V některých médiích už jsme ji našli. Např. v Českém rozhlase. (red)

Náš názor

Zdravotní pojišťovny vnímáme vlastně jen jako přerozdělovače peněz. Vyberou pojištění a zaplatí léčbu. Podle mého názoru to ale není jediný jejich úkol. Jsou přece pojišťovny. A každá správná pojišťovna také dbá na prevenci (aby v budoucnu ušetřila za pojistné plnění) a také svým klientům pomáhá. Naše zdravotní pojišťovny se prozatím zmohly jen na vydávání všemožných časopisů a brožurek. (Některé ale rozdávají i vstupenky na plavání, to tedy je něco!) Já bych se rád dožil okamžiku, kdy mi bude schopna pojišťovna pomoci ve sporu s lékařem. Až získám pocit, že si mě za mé peníze skutečně váží a je ochotna se také o mě starat. Bohužel to, jak se zdá, ještě nikoho ze šéfu českých zdravotních pojišťoven nenapadlo ani ve snu. (ová)

	lupen	prodloužená boční zeď	2. část tajenky	hydroxid draselný	chem. značka hliníku		vyše-hradský hřbitov	český herec a režisér	lichokopytník	část obličej	italsky „hodina“
pes v kosmu						téměř					
pách-noucí dusíkatá látka						zdroj koherentního záření nevelká					
kupa slámy					šavlovitý nůž						
řecké písmeno „t“				český spisovatel byv. SPZ Písecka						vyžýva-vost	druh opice
	kujný nerost	vítací kordon varetní umělec							chem.zn.promethia	3. část tajenky	
důstojník								papoušek			
pytlácké smyčky				 kanzelsberger I dnešní křížovku sponzoruje známé knihkupectví Kanzelsberger a pět luštitelů se tedy opět může těšit na opravdu zajímavé knihy z jeho bohaté nabídky. Pro dalších pět výherců máme připraveny praktické připomínače léků a vitamínů od firmy Tax, Konstantinova 20,14900 Praha 4, tel. 267 910 430 fax. 267 910 433, email: tax@infolekar.cz				doušek			
zemní práce								pramáti			
	osobní zájmeno říms. boh. plodnosti							časový údaj			
číslovka								slovensky „jestliže“ ženské jméno			anglicky „muži“
dětský pozdrav			opatřit obalem	programy	písmeno řecké abecedy	chem. značka arsenu	biblická postava				
odrazové sklíčko							tváře				
	šikmá výsypná nádoba	šéf praktikant v lékárně (zastar.)					ráj				
1. část tajenky							souhlas			nalévat	ženské jméno
							mastnota				
váhové jednotky					problémy identifik. číslo						
kovový chemický prvek								italská metro-pole			
šarvátka								baskičti teroristé			

Výherci křížovky z minulého čísla Doby seniorů: knihy vyhráli:Mgr. Jaroslav Poustka,Praha 3;Olga Komendová,Brno; Jana Sobolčíková,Strakonice;Milič Kobr,Police nad Metují;Josef Marášek,Frýdek-Místek. Senior-karty dostanou: Marie Mazancová,Klatovy;Zdeněk Kadlečík,Zlín;Vilém Vašenda,Trojanovice 737;Marta Nováková,Plzeň;Jan Polášek,Jindřichův Hradec.Správné znění tajenky bylo: Noviny, na které jste tak dlouho čekali, už přicházejí k vám. Všem výhercům blahopřejme! (red)

Čísla, která nám pomáhají

Na následujících řádcích najdete přehled nejdůležitějších telefonických čísel, která byste mohli potřebovat.

V případě ohrožení a potřeby okamžité pomoci volejte tísňové linky. Lze je použít kdykoli a zdarma i z mobilních telefonů.V případě ohrožení volejte ihned, nečekejte, až zavolá někdo jiný. Pomozte sobě i druhým, přistě někdo pomůže vám. Policie, záchranná služba, hasiči dohromady **112** Hasiči **150**, Záchranná služba **155** Policie **158**, Městská policie **156** Každý má občas také nějaký problém, se kterým si neví rady. Řešit je můžete prostřednictvím specializovaných linek důvěry a pomoci. Nestyďte se za své problémy, nejste sami. neodmítějte nabízenou pomoc odborníků a zavolejte. Komunikace vyvádí z izolace, odbourává tíseň a nabízí nečekaná řešení. Tzv. zelené linky, začínající číslem 800 jsou bezplatné, další se řídí běžnými tarify Českého telekomu.

Nonstop můžete volat:
● **Linka důvěry krizového centra Riaps.** Tel. 222 580 697 pro všechny, internetová linka důvěry: linka@mcssp.cz Městské centrum sociálních služeb a prevence, www.mc-ssp.cz e-mail: riaps@mcssp.cz
● **Linka důvěry krizového centra.**Tel. 284 016 666 pro všechny Centrum krizové intervence www.plbohnice.cz
● **Senior linka pro seniory.** Tel. 800 157 157 Život 90, www.zivot90.cz e-mail: sekretariat@zivot90.cz
● **Linka sociální pomoci pro seniory.**Tel. 257 319 198 Centrum sociální a ošetrovatelské pomoci, Praha 5

● **drop in linka pro ohrožené drogou.**Tel. 222 221 431 Drop in, www.dropin.cz e-mail: stredisko@dropin.cz
● **Linka aids pomoci nejen pro nemocné.**Tel. 800 800 980 Česká společnost AIDS pomoc - ČSAP, www.aids-pomoc.cz e-mail: aids-pomoc@iol.cz
● **Dona linka pomoc obětem domácího násilí.** Tel. 251 511 313 Bílý kruh bezpečí www.donalinka.cz, www.domacinasilí.cz, čes-ky/english
● **Linka bezpečí, pomoc obětem trestných činů.**Tel. 257 317 110 Bílý kruh bezpečí, www.bkb.cz

Linky s omezeným provozem:
● **Linka důvěry Diakonie pro všechny.**Tel. 222 514 040 (Po - Pá 9.00h - 22.00) Mob 608 004 444
● **Linka psychopomoci, informace o duševních poruchách.** Tel. 224 214 214 Po - Pá 09.00-21.00, Česká asociace pro psychické zdraví, www.psychopomoc.cz e-mail: psychopomoc@capz.cz
● **Linka pomoci pro seniory.**Tel. 800 202 022 Po-Pá 08.00-17.00, Senior o.s., www.seniorcent-rum.cz
● **Zlatá linka seniorů.**Tel. 800 200 007 Po-Pá 08-20.00, Elpida, www.elpida.cz
● **Poradenská linka k-centra.**Tel. 283 872 186, pro ohrožené drogou Po-Ne 08.00-20.00, Sananim o.s., www.sana-nim.cz e-mail: kac-ko@sananim.cz
● **Linka pro odvykání kouření.** Tel. 844 600 500 Po-Pá 12.00-20.00, Česká koalice proti tabáku, o.s., www.dokurte.cz e-mail: info@dokurte.cz
● **Národní linka pomoci aids.** Tel. 800 144 444, pro ohrožené, pozitivní, nemocné Po-Čt 09.00-18.00, Pá 09.00-16.00,

www.aids-hiv.cz, e-mail prevence: jaroslav.jedlicka@szu.cz, testování: brucaids@szu.cz
● **Linka právní poradny pro ženy - oběti násilí.**Tel. 224 910 744 St 18.30-20.30, proFem, o.p.s., www.profem.cz
www.femi-nismus.cz
● **Informační linka pro poruchy spánku.**Tel. 800 182 571, poruchy spánku, nespavost Út-Čt 15.00-17.30, Česká spánková společnost, www.nespavost.cz
www.stilnox.cz
● **Nádorová telefonní linka.** Tel.

I v Době seniorů si můžete levně podat svůj soukromý inzerát, protože naše noviny chtějí svým čtenářům pomáhat i v tomto směru. První inzeráty nám již docházejí, pro další případné zájemce znovu uvádíme podmínky pro jejich zadání a zveřejnění. Cena soukromé řádkové inzerce činí 20 Kč za jeden řádek. Na jednom řádku přitom může být 60 znaků včetně mezer. Zaždý započatý další řádek se do 30 znaků (opět včetně mezer) platí 10 Kč.(Příklad: 200 znaků včetně mezer = 70 Kč). Za uvedení inzerátu pod kódem a zaslání odpovědí inzerentovi účtujeme 20 Kč. Od poplatků jsou osvobozeny soukromé řádkové inzeráty, nabízející věci k darování (rubrika "darují") nebo za symbolickou odměnu. Podání inzerátu se považuje za závazné, jeho stornování je možné pouze do doby uzavěrky příslušného vydání novin a je bez nároku na vrácení peněz. Soukromou řádkovou inzerci lze objednat takto:
● "telefonicky na tel. číslo 541 229 077 v době od 9:00 do 15:00.
● "Inzerát lze podat i přímo z webových stránek www.dobase-nioru.cz. Je tam pro vás připraven

Vaříme chutně, levně, zdravě

Ale hlavně podle receptů našich čtenářů, kteří už je začali posílat. Děkujeme. Pokud i vy máte nějaký oblíbený recept, pošlete nám ho, ať si pochutnají i ostatní.

Fotr koláč
2 hrnky polohrubé mouky, 1 hmek cukru-písku, 1 hrnek mléka, 1 vejce, 4 lžíce oleje, 1 prášek do pečiva, droben-ka na koláč (mouka, olej, cukr),ovoce - podle chuti. Ingredience smícháme a nalijeme na vymazaný a vyspaný plech. Pokryjeme ovocem, posypeme drobenkou a dáme do trouby.

Poslala Jiřina Blažejová, Luka u Žlutic

Kanárčí
1 litr mléka, 3 vejce, 8 lehce navršených čajových lžiček mletého cukru, 1 lžička škrobové moučky, 2 lžíce rumu, vanilkový cukr. Z bílků se našlehá sníh a přidá se polovina mletého cukru. Mléko se dá vařit. Když vře, vloží se do něj lžičkou

Zveme vás na výlet

Tentokrát do Bečova nad Teplou. Toto město najdete v západních Čechách uprostřed lázeňského trojúhelníku Karlovy Vary - Mariánské Lázně - Františkovy Lázně.Hrad Bečov nad Teplou byl založen ve 13. století rodem pánů z Oseka (první zmínka roku 1314), jimž náležel téměř dvě století. K největšímu rozvoji hradu došlo koncem 15. století a v první polovině 16. století, kdy patřil rodu Pluhů z Rabštejna. Nejvýše na skále je položen gotický hrad, který byl renesanční přestavbou obohacen kamennými portály a nástěnnými malbami. Pod hradem stojí zámek z 18. století, který má již renesanční jádro a terasovité zahrady. Koncem dvacátého století proběhla nákladná rekonstrukce celého zámku. Nyní je zde expozice Dějiny a význam relikviářů. Největší vzácností je unikátní ro-mánský relikviář sv. Maura z 12. století , který byl 5.listopadu 1985 nalezen v hradní

Relikviář sv. Maura

malé nočky sněhu, necháme přejít varem, obrátíme a za okamžik vybereme - nabudou. Ze zbylého (ocezeného) mléka uvaříme krém: do trochy chladného mléka rozkvedláme žloutky, zbytek mletého cukru, rum, vanilku a 1 lžičku škobové moučky, nalijeme do horkého mléka a povaříme. Tímto krémem podlijeme nočky a dáme do kompotových misek. (Pozor, někdy se mléko připaluje, když se vaří sněh).

Poslala MUDr. M. Novotná z Kyjova

Kuře jako kačena
1 kuře, 1/2 litru černého piva, kmín, sůl, trochu oleje. Kuře opereme, osušíme a osolíme zevnitř i zvenku a hodně pokmínujeme. Vymastíme pekáč olejem a vložíme do něj kuře. Přiklopíme a necháme péci asi 30 - 40 minut. Potom podlijeme pivem, dáme péci dalších 20 minut a hojně podléváme a poléváme kuře výpekem.

Poslala Jiřina Blažejová, Luka u Žlutic

Zámek a hrad v Bečově nad Teplou

zámecké kapli. Stalo se tak po akci českých kriminalistů, kteří zpočátku věděli jen to že v západních Čechách, zhruba 150 km od Norimberku se nachází předmět velké historické hodnoty, ukrytý za 2. světové války nebo těsně po ní. Na jaře roku 2002 bylo po náročném restaurování toto nejcennější dílo románských mistrů na území ČR v plné kráse vystaveno v místě svého nalezení. Unikátní románská truhlice je zdobená zlatem, drahokamy a emaily a na území Čech se dostala na konci 18. století. Letos 5. listopadu v Bečově oslaví výročí nálezu relikviáře sv. Maura různými akcemi. O relikviář je velký zájem, proto je vhodné si návštěvu předem rezervovat, senioři nad 65 let dostávají slevy.Rezervace prohlídek: Zámek Bečov - 353 999 394 nebo infozamek.be-cov@vol-ny.cz

(text a foto iva)

Naše tipy
Minerály v Tišnově Sokol Tišnov, Gymnázium Tišnov a Okresní muzeum Brno-venkov pořádají ve dnech 11. 11. 2005 až 13. 11. 2005 v sokolovně a gymnáziu v Tišnově tradiční XXX. Podzemní mezinárodní expozici minerálů. Jde o největší mineralogickou prodejní výstavu v ČR a o jednu z největších v Evropě. Více informací zjistíte na http://www.tisnov-mesto.cz/ či telefonu +420 549 415 332 a e-mailem sokoltisnov.min@wo.cz. <i>(jasu)</i>
Svět knihy Brno 2005 Od 11. do 13. listopadu probíhá v Brně na výstavišti BVV v pavilonu D již 3. ročník knižního veletrhu. Letošní ročník zpestří celostátní setkání knihovníků a programy Historický román, historické zbraně v literatuře a ilustraci (u příležitosti výročí bitvy u Slavkova), dále program Ros-teme s knihou (u příležitosti výročí Alberta Einsteina), věnovaný populárně naučné a odborné literatuře pro děti, mládež a dospělé a nakonec nabídka jazykových učebnic a výukových programů pod názvem Kolikrát jsi člověkem? <i>(jasu)</i>
Záhady afrických kultur Sdružení Nová Akropolis v Brně na třídě Kpt. Jaroše 19 pořádá v úterý 22. listopadu v 19 hodin přednášku nazvanou Záhady afrických kultur. Návštěvníci se seznámí s pojetím člověka a světa na území Velké Zimbabwe i Aksúmu v Etiopii. Vstupné činí 50 Kč, studenti a důchodci však mají slevu a zaplatí jen 40 Kč. <i>(jasu)</i>
Poznejte Cranacha Malířské dílo Lucase Cranacha st. (1472 - 1553) patří k největším chloubám významných světových uměleckých sbírek. Konání výstavy na Pražském hradě není nijak náhodné. Dominantou výstavy se stává téma, které je s kulturněhistorickým prostředím Pražského hradu bytostně spjato. Je jím tzv. Pražský oltář namalovaný Lucasem Cranachem st. a jeho witemberskou dílnou pro katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha někdy kolem roku 1520. Pořádá Správa Pražského hradu a Národní galerie v Praze, výstava potrvá do 8. ledna. <i>(der)</i>
Tipy na ex
● 30. října - Umělecká abeceda milovníků Prahy - I. část - románské umění. Začátek akce ve 14.00 u sochy Mistra Jana Husa na Staroměstském nám. Vstup 50 Kč (PhDr. Eva Havlovcová). Vyšehrad. Celková prohlídka včetně kasemat. Začátek akce ve 14.00 před kostelem sv. Petra a Pavla. Vstup 50 Kč (přuvodce PIS). Břevnovský klášter - celková prohlídka. Začátek akce v 15.00 před objektem (Markétská 1, Praha 6). Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 50/30 Kč (PhDr. Jiřina Chrástilová). ● 31. října - Češi ve světě aneb co daly Čechy světu - pokračování. Přednáška se koná od 17.00 v sále ÚVL PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5 - přízemí. Vstup 50 Kč (PhDr. Jiřina Chrástilová). ● 5. listopadu - Architektura 20. stol. na východ od Prahy. Kolín, Rathoř, Kostelec nad Černými Lesy, Jevany, Dolní Měcholupy. Cena 341 Kč (ing. Jan Stěnička). ● 6. listopadu - Město horníků, minciřů a sv. Barbory. Kutná Hora, Sedlec. Cena 350 Kč (Emilie Pikešová). ● 26. listopadu - Karlovy Vary v 19. a 20. století. Cena 431 Kč (ing. Jan Stěnička). POZOR! Vlastivědné výlety se prodávají v informačních střediscích PIS - Staroměstské radnice a Malostranské mostecké věži. Prodejní místo Na Příkopě 20, Praha 1 je zrušeno. ● 29. listopadu- Shomyo Symphony II., Bugaku Hoe - ceremoniální hudba a tanec provozované po staletí pouze na japonském císařském dvoře. Jedinečné představení na Pražském hradě jako součást souboru akcí "2005 - Rok mezilidských vztahů mezi EU a Japonskem" - Španělský sál - 19.30 hod. <i>(rka)</i>

HOTELY PO CELÉ ČR

Největší český hotelový řetězec Vám nabízí:

- Kvalitní hotely v Praze, Brně, Bratislavě, horských, lázeňských či jinak zajímavých oblastech České republiky (Krkonoše, Šumava, Český ráj, jižní Čechy, Slapská přehrada, západní Čechy,Vysočina, jižní Morava)
- Relaxační a rekondiční dovolenou
- Dovolenou pro rodiny s dětmi
- Seniorské pobyty
- Gastronomické zážitky
- Zajímavé balíčky služeb za vynikající ceny

Z naší bohaté nabídky pro seniory vybíráme:

OREA HOTEL BÍLÝ HOŘEC*HARRACHOV**
Last minute podzim (do 30.11.) **300 Kč**/os./noc
ubytování se snídaní • 20 % sleva obědů a večeří • 20 % sleva relaxačních procedur • 20 % sleva horkých nápojů • dětské slevy

OREA HOTEL BOHEMIA****
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ
Týdenní ozdravný pobyt (do 10.12.)
17 800 Kč/7 nocí/2 osoby
• polopenze • uvítací nápoj • vstupní lékařská prohlídka • 10 léčebných procedur

TOURIST HOTEL CENTRAL**
ŠPINDLERŮV MLÝN
Pětidenní pobyt pro seniory - 3 780 Kč/2 osoby/4 noci
Třídenní pobyt pro seniory - 2 040 Kč/ 2 osoby/2 noci
V roce 2006 za ceny roku 2005!
• ubytování v pokojích se společným sociálním zařízením • polopenze • košíček s ovocem • malý dárek

OREA HOTELY FONTÁNA I* A II*****
LUHAČOVICE
Super LAST MINUTE (do 22.12.)
bezkonkurenční cena **350 Kč**/os./noc
• ubytování se snídaní • 10 % sleva relaxačních procedur • možnost dokoupení večeří
• délka pobytu od 3 do 5 nocí
Týden pro seniory (do 22.12.) od **3 300 Kč**/os
• 6 x ubytování s polopenzí • částečná masáž • bazén • taneční večer
Vánoce pro seniory (22. – 27.12.)
od **3 990 Kč**/os od **4 290 Kč**/os/s rehabilitací
• ubytování s polopenzí • štědrovečerní večeře • koncert • 3 taneční večery • vánoční dárek • bazén • fitness
• rehabilitace: 1 velká a 2 malé procedury
Silvestr 2005 (28.12. 05 – 2.1.06)
od **5 100 Kč**/os od **5 400 Kč**/os/s rehabilitací
• ubytování s polopenzí • štědrovečerní Silvestrovský večer
• Novoroční koncert • 3 taneční večery • novoroční dárek • rehabilitace: 1 velká a 2 malé procedury

OREA HOTEL HORAL* ŠPINDLERŮV MLÝN**
Pobyt pro seniory (1.5. - 30.11.2006)
od **2 370 Kč**/os./3 noci od **4 740 Kč**/os./7 noci
• ubytování • polopenze • 20 % sleva v restauraci • bazén • whirlpool

OREA HOTEL IRIS* PAVLOV**
Podzimní pobyty pod Pálavskými kopci (do 23.12.)
1 480 Kč/os./2 noci **2 800 Kč**/os./4 noci
4 400 Kč/os./7 noci
• polopenze • sauna • posilovna • káva s moučníkem • láhev vína
Vánoční a Silvestrovské pobyty (24.12.05 – 1.1.06)
2 080 Kč/os./2 noci **3 400 Kč**/os./4 noci
5 700 Kč/os./8 noci
• polopenze • štědrovečerní menu • silvestrovské menu • sauna • posilovna • káva s moučníkem • láhev vína

TOURIST HOTEL POLONIA**
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ
Týden v Mariánských Lázních
od **2 490 do 5 460 Kč** na osobu
• 6 x ubytování v pokojích se společnou koupelnou na patře nebo v pokojích se sprchou a WC, televizorem a telefonem • plná penze • nabídka zájezdů a kulturních programů • možnost zkrácených pobytů • možnost polopenze

OREA HOTEL SKLÁŘ*HARRACHOV**
Last Minute podzim (do 30.11.) **450 Kč**/os./noc
• snídaně • 30 % sleva relaxačních procedur a sportovních aktivit • možnost dokoupení polopenze • dětské slevy

TOURIST HOTEL ZÁMEK HRUBÁ SKÁLA**
ČESKÝ RÁJ
Český ráj pro seniory (do 22.12.)
• ubytování Tour (pokoj bez soc. zařízení) nebo Lux (pokoj s koupelnou) • polopenze • košíček ovoce • dárek
1 300 Kč/os./2 noci (Tour) **2 060 Kč**/os./2 noci (Lux)
2 550 Kč/os./4 noci (Tour) **4 070 Kč**/os./4 noci (Lux)

Rezervace nejen výše uvedených pobytů:

- **bezplatná rezervační linka 800 12 00 12**
- **Zákaznické centrum v Praze 4, Na Pankráci 58 (metro C – Pražského povstání)**
- **www.orea.cz**
- **ve všech hotelech OREA HOTELS**

U NÁS SI VYBERE KAŽDÝ!
DOVOLTE NÁM SE O VÁS POSTARAT!
TĚŠÍME SE NA VÁS!

Desatero spotřebitele v EU

Generální ředitelství Evropské komise pro zdraví a ochranu spotřebitele vydalo informační materiál o základních spotřebitelských právech platných v Evropské unii. Určitě v nich i čeští spotřebitelé najdou mnoho zajímavého.

Nakupujte, co chcete a kde chcete. Můžete dovážet zboží, které jste zákonně zakoupili v jiné zemi Evropské unie. Existují však výjimky, např. v případě dovozu střelných zbraní nebo morálně urážlivých předmětů.

Pokud je zboží vadné, vraťte ho. Vadný výrobek máte právo vrátit a požadovat jeho opravu nebo výměnu, žádat o slevu při dalším nákupu nebo vyžadovat vrácení částky. Toto platí až po dobu dvou let od převzetí zakoupeného zboží.

Zákony EU dohlíží na bezpečnost potravin a dalšího spotřebního zboží. Zákony sledují jaké chemikálie byly používány při pěstování plodin, postupy při zpracování, použití barviv a přísad a také nekvalitní výrobky. Ty musí firma co nejdříve stáhnout z prodeje.

Informujte se o tom, co jíte. Popis na obalech musí obsahovat detaily o všech přísadách použitých při výrobě. Pokud hrozí, že některá z přísad by mohla u spotře-

bitelů vyvolat alergii,musí být označena na obalu i tehdy, je-li obsažené množství velmi malé.

Smlouvy musí být čestné vůči zákazníkům. Co se stane v případě, když lze smlouvu zrušit jen po zaplacení přemrštěného stornovacího poplatku? Neplaťte nic, uvedený příklad je dle legislativy EU nezákonný!.

Spotřebitelé mohou někdy měnit svá rozhodnutí. U podomního prodeje můžete do 14 dnů odstoupit od smlouvy. Nedošlo-li k dodání zboží, máte na odstoupení jeden měsíc. U smluv uzavřených na dálku máte na odstoupení bez udání důvodu 14 dnů, pokud dodavatel neposkytne požadované informace, tak tři měsíce. Vymáhání zaplacení za zboží, které vám bylo zasláno, aniž jste si je objednali, je v EU zakázáno.

Jednoduší porovnání cen. Jak porovnat cenu dvou výrobců, jestliže jedno balení obsahuje 375 g a druhé 500 g? EU vyžaduje, aby

Pozor na zájezdy s reklamní show

Zřejmě jednou z největších bolestí našeho přechodu od stojatých vod socialismu ke konkurenčnímu neokapitalistickému víchru je naprostá nepřipravenost zejména starších občanů na praktiky dravých ryb v džungli našeho podnikání a obchodu.

Jednou z těchto praktik jsou i zdánlivě úsměvné zájezdy s "prezentací novinek", "možností chutného oběda" a s "dárečky" zvlášť pro dámy, pány a "bonusem pro každý manželský pár". Nejenže se jich z devadesáti procent účastní hlavně důchodci, na které jsou tyto akce směrovány už proto, že se odehrávají od časných ranních do pozdních odpoledních hodin ve všední den, kdy všichni ostatní pracují, také místo zájezdu či doprovodný kulturní program bývají určeny starším ročníkům. Většinou jde o nějaké malebné, v rovině položené městečko s hezkým parkem, zámkem či alespoň pivova-rem, kde předvádění různých hrců či mixérů účastníkům obohátí dechovka nebo komik či nějaký spíkr.

Za cenu kolem stokoruny se tak důchodce sice dostane mimo hra-

nice svého bytu a místní hromadné dopravy, možná dostane i slíbenou štangli salámu, vrtačku na několik použití či podezřele lehkou "teflonovou" pánvičku. Ale navíc nejspíš neodolá "zaručeně bezkonkurenční" nabídce hrců s doživotní zárukou, neboť příslušný "prezentátor" je vyškolen tak, že vyvléci se z jeho nabídky je skoro nemožné. A vydá i několik tisícovek za zboží, které by v běžném obchodě pořídil podstatně levněji. A zkuste pak chtít své peníze zpět! I když podle § 19, odst.1 zákona ochraně spotřebitele č.634/1992 v platném znění je "prodávající povinen přijmout reklamaci v kterékoli provozovně, v níž je přijetí reklamace možné s ohledem na sortiment prodáváného zboží nebo poskytovaných služeb, případně i v sídle nebo místě podnikání", hoňte k zodpovědnosti prodejce

Co mě život naučil

Podělte se o svou zkušenost s ostatními čtenáři

Život mne už dávno naučil nevěřit reklamě. Nyní poučuje o tom, že lumpárny mohou provádět i ti, kdo k nám po listopadu 1989 přišli s vyhlášeným cílem zlepšit nabídku na "zaostalém a nekvalitním" trhu. Dokazuje to i "desatero", které jsem nedávno dostal poštou a které ironicky popisuje metody práce jednoho zahraničního supermarketu.

1. Salámy: plesnivějící salámy odhrneme kartáčem, čímž odstraníme vrchní vrstvu s plísni. Poté je potřeme olejem, aby lépe vypadaly. Tímto procesem se pocho-pitelně salám ztenčuje, takže po dosažení průměru 3 cm a méně změní popisek na "jakostní ba-vorská klobása." Poznámka: uherák nedrhněte - ten je plesnivý normálně.
2. Sýry: podobně jako u salámů odstraníte horní vrstvu plisně. Pokud je plíseň zažraná, použijte Ariel. V případě, že je i poté povrch naplesnivělý, změňte po-pisek u zboží na "sýr hermelí-nového typu."
3. Saláty: týden staré saláty smícháme se včerejšími. Měsíc staré saláty mícháme s dnešními, aby byla průměrná jakost stejná. Zákazníky, kteří budou kritizovat nažloutlou barvu salátu, odpálkujte tím, že jsou v nich domácí vejce.
4. Balené potraviny s nálepkou data výroby: odstraňte nálepku a přilepte novou, nejlépe se zítře-jším datem. Zákazník bude nadšen z toho, že Einsteimova teorie rela-tivity i cestování časem funguje a že vlastní výrobek, který bude vyroben až zítra.
5. Balené potraviny s vy-tištěným datem spotřeby: přípra-víme si hadr a lůh. Následně hadr navlhčíme a třeme vytištěné

datum, dokud nezmizí. Poté vlastní datumkou vytiskneme datum nové a to vyšší, než aktuální.
6. Pečivo: den staré pečivo promíchejte s čerstvým. Důchodci to stejně nepoznají a alespoň si otestují kvalitu svých zubních zlo-téz. Když si protěžu o pečivo zlo-mí, alespoň nebudou moci mluvit a nikomu neřeknou, že o ní přišli díky našemu rohlíku. Jestliže peči-vo v šeru a tmě světlkuje, bude patrně plesnivé a nezbude nám, než ho rozemlít a prodat jako strouhanku.
7. Strouhanka: jestliže strou-hanka zplesniví také, použijeme ji při výrobě masných produktů, nap-říklad "točeňáku." Zákazník nic nepozná, protože díky našim doda-vatelům už stejně neví, jak chutná masný výrobek vyrobený z masa.
8. Zelenina: lidi zkonзумují všechno, takže zelenině nemusíme věnovat nijak výraznou pozornost. Novou zeleninu nedáváme na plac dřívě, než důchodci rozeberou tu stávající. Jestliže zelenina teče, přidejte na bedny nálepku "MINCE-Akce".
9. Jogurty: do nafouknutých víček uděláme miniaturní díрку špendlíkem, aby splaskly.
10. Důležité: zásadně nevodíme zákazníky do prostor pro zaměst-nance. Bohužel jsou mezi nimi i tací, kteří volají ČOIku a hygieni-

obchody u zboží uváděly "jed-notkovou cenu" zboží, tedy cenu např. za jeden kilogram či jeden litr.

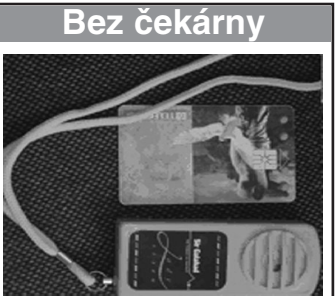
Spotřebitelé by neměli být kla-máni. Klamavá reklama je v EU zakázána. Firmy provozující tele-fonický prodej, zásilkovou službu nebo prodej po internetu vám musí sdělit úplné údaje o tom, kdo jsou, co prodávají, kolik jejich produkty stojí (včetně daní a poplatků za doručení) a jak dlouho bude trvat jejich dodání.

Ochrana spotřebitele během do-volené. Cestovní kanceláře musejí být schopny vás v případě krachu dopravit zpět domů a nabídnout náhradu za služby, které neodpoví-daly slibovaným v popisu zájezdu. Pokud CK zvýší cenu zájezdu nebo změní místo pobytu bez vašeho souhlasu, máte právo zájezd zrušit.
Urovnávání přeshraničních spo-rů. Pokud se dostanete do sporu s obchodníkem v jiné zemi EU má-te právo se nápravy domáhat v síti evropských spotřebitelských cen-ter (ECC-Net). Zatím než u nás začnou centra fungovat, můžeme se, bohužel, obracet na soud. *(ifo)*

Reklamní letáčky často lákají na příjemnou degustaci...

zaštiťtéhoho toliko cestovní kan-celářů z druhého konce republiky. Je také velice podezřelé, že třeba na území Brna tyto služby nabízejí drtivou většinou CK z Neratovic či Kralup nad Vltavou. Pročpak asi? Místo nadšení, jak si důchodci z mého okolí takový zájezd užili, jsem ze všech dostupných signálů vyrozuměla, že podobné zájezdy byly, jsou i zůstávají pouhým zla-tokopectvím jejich organizátorů. Takže odpovíte-li už na podobnou nabídku, rozhodně si s sebou ne-berte velkou sumu peněz. Z tvářé zpovídáných důchodců jsem vy-četla něco jako stud, že se nechali nychytat. A stá-lo je to pár tisícó-vek... *J. Soukupová*

Přenosné alarmy

Každému, kdo již někdy pocítil fyzické ohrožení, nabízí osobní přenosný alarm ochranu před napadením. Přístroj se vejde do každé kapsy, je účinný a legální. Osobní alarm si vezmete vždy sebou, když odcházíte z domova, abyste byli chráněni před útoky neznámých osob. Lze ho použít k ochraně peněženek, brašen s kamerami nebo batohů. Přístroj se upevní zvenku na tašku a spouš-těcí tkanice se přiváže k poutku kalhot či sukně nebo je možno ji omotat kolem zápěstí. Při pokusu o krádež dojde k vysunutí ko-ličku na druhém konci tkanice, a tím dojde ke spuštění sirény (až 110 dB) alarmu. Jsou k mání už od 100 Kč. *(rko)*

Zkuste zimní okurku.

Zakupte semena skleníkové po-pínavé okurky, semena je třeba shánět už v zimě. Semenačky pře-pichujeme tři dny po vzejití, dále ještě 2x přesadíme, vždy po 10 dnech. Naposledy přesazu-jeme do nádoby o obsahu ale-spoň 12 litrů, opatřené drenáží a vyplněné kvalitní lehkou zah-radní zeminou s přidavkem při-měřeného množství zásobního hnojiva (podle návodu na obalu). Nesmíme zapomenout na dos-tatečně vysokou opěrnou tyčku. Měla být raději drsná, užijete-li hladkou tyčku, např. z bambusu, omotejte ji hrubým provázkem, aby se úponky okurky snáze udržely. Pokud nemůžeme zajis-tit pravidelnou závlivku, vysaďte rost-liny raději do polohydroponie nebo do koupené samozav-lažovací nádoby (v obou příp-adech by měl mít zásobník obsah aspoň 5 litrů). Okurky porostou velmi rychle, a i když použijeme velmi vysokou tyčku, budeme časem nuceni spustit k tyčce ze stropu (nebo třeba z garnýže) provázek. Okurka doroste ke stropu velmi rychle a odměnou za vynaloženou práci vám budou okurky jemně chuti,plné šťávy a vůně. První okurky sklízíme asi dva měsíce od výsevu. *(RK)*

Rady na ex

Co dělat v případě, že si vli-vem špatného stavu komuni-kace poškodím vozidlo? K. Jiv-ný, Havířov

Na tuto otázku neexistuje paušální odpověď, protože záleží na indi-viduálních okolnostech, za nichž ke škodě došlo. Co se týče náhrad škod, zákon o pozemních komu-nikacích tuto otázku upravuje v § 27 a to v návaznosti na § 26, odst. 3 a 4 téhož zákona. Doporu-čujeme přivolat Policii ČR, sepsat protokol a následně se obrátit na příslušnou Správu a údržbu silnic. Eventuální náhrada škody by pak byla otázkou soudního řízení. *(ifo)*

Náš seriál

Ať chceme či nechceme, jsou zdraví a věk přímo úměrné. Čím je člověk starší, tím má víc neduhů. I když nás to zatím třeba tak moc netíží, měli bychom myslet na dny, kdy už na řešení nebude sil a prostředků. Připravili jsme proto seriál, který vám dá 55 praktic-kých rad pro ideální bydlení v seniorském věku. Proč právě 55? Protože lze tento věk považovat za mezní hranici, kdy by si měl už člověk uvědomit, že i on bude jednou seniorem...

Dveře

- Skříňové dveře mají být být odsuvné
- Šatní regály mají mít dveře skládací
- Kliky a různé bytové úchyty je třeba řešit tak, aby o ně nebylo možné zachytit oděvem
- Prýč s prosklenými dveřmi a zrcadlovými stěnami
- Hygiena:** 5. Sedací vana či sprcha potřebu-jí přidělat madla
- Vanu je dobré vybavit sklop-nou sedačkou
- Dno vany musí mít protiskluz-nou úpravu
- I podlahu v koupelně je třeba zabezpečit proti skluzu

Příště: Nábytek ,okna ,osvětlení

Senioři a mladí spolu hovoří o stáří

Důchodci z Ústí nad Labem si chtějí vyměňovat zkušenosti s jinými

Opravdu s plným nasazením se dali do práce důchodci v ústeckém regionu. Pod záštitou Dobrovolnického centra, o.s. v Ústí nad Labem zpracovali během jednoho roku projekt s názvem Obdivuhodní senioři a ještě stihli založit fungující Radu seniorů.

Partnery projektu bylo Senior, o.s. v Ústí nad Labem a Regionální dobrovolnické centrum JEŠTĚD v Liberci. Projekt byl zaměřen na Ústecký a Liberecký kraj a byl podpořen Evropskou unií z programu Phare 2002 "Podpora aktivního života seniorů". "Chtěli jsme realizovat projekt užitečný

a tak vznikl nápad vtáhnout širokou veřejnost, seniory a mladé do diskuse o významu starší generace pro společnost a také ukázat, že jsou nesmírným zdrojem znalostí a zkušeností", vysvětluje ředitelka sdružení Dobrovolnické centrum V Ústí nad Labem a vedoucí projektu Obdivuhodní senioři, Mgr.

Lenka Černá. Dvougenerační tým Dobrovolnického centra se pokusil pomocí dotazníků zmapovat seniorskou problematiku, informovat se o jejich způsobu života a zjistit jejich zájmy, případně zájem a ochotu o veřejnou činnost. Dotazováno bylo celkem 515 osob. Otázky zahrnovaly deset okruhů. Od průměrného věku, kdy člověk může být považován za seniora až po zájem seniorů o další vzdělávání.

Odhalení pomníku bylo ve veselém švejkovském stylu.

Hašek se konečně dočkal i v Praze

Světově nejznámější český spisovatel Jaroslav Hašek se dočkal sochy i v Praze. Stalo se tak 5. října, kdy byla slavnostně odhalena. Autorem nekonvenčního jezdeckého pomníku, který je vypointován některými atributy výčepní kultury, je Karel Nepraš.

Se slavným spisovatelem ho spojovalo nejen časté posedávání "u zdroje" a konzumace naší národní chlouby, ale také to, že náhle zemřel uprostřed rozdělané práce, kterou pak dokončila jeho dcera Karolína. Pomník je umístěn na Prokopově náměstí v Praze 3. Není to náhoda, jen několik set metrů odsud Hašek totiž začal kdysi tvořit svůj slavný protiválečný román o dobrém vojáků Švejkovi, zesměšňující tuhost a zanedbanost c. a k. militaristů.

Kvůli svým anarchistickým politickým postojům a bohémskému způsobu života byl Hašek "kontroverzní" i pro mnohé zanedbané Čechy. Bývalý režim s myšlenkou pocty v podobě pomníku přišel až po té, co UNESCO zařadilo sté výročí narození Jaroslava Haška v roce 1983 na seznam světově významných kulturních událostí. Byl položen základní kámen a vytvořena i socha. Skončila ale v depozitáři. Bývalému režimu se nelíbilo její "ležérní" pojetí, tomu novému pak její autor. Odstraněn byl nakonec i základní kámen, na který recessisté v den Haškových narozenin stavěl džbánek s pivem. Nyní je vše napraveno a Haškův vnuk, který byl přítomen odhalení pomníku, se už prý nemusí stydět jako dříve, když se ho v zahraničí ptali, kde má v slavný autor pomník v Praze.

Pomník, jehož myšlenka - jak jinak - vznikla u piva, už tedy Hašek i v Praze má a zřejmě by ocenil jeho humornou nadsázku. Humanistu a humoristu Haška by asi pobavilo i to, když na náměstí přišel muž, který protestoval proti tomu, aby "Praha uctila bolševika", který prý

byl Moskvou "vyslán do ČSR, aby v ní šířil zločiny komunismu." Naštěstí doby podobného "revolučního" černobílého vidění už asi končí, protože většina účastníků si při pohledu na tohoto nešťastníka jen významně klepala na čelo...

(text a foto: fav)

Tři písmena na pomoc

SOS - ta tři písmena znají všichni a vědí, že každý, kdo potřebuje pomoci, je může použít a lidem kolem hned bude jasné, o co jde. Sdružení obrany spotřebitelů České republiky má stejnou zkratku, tato tři písmena se objevují i v pojmenování naší poradenské linky SOS po telefonu. SOS vzniklo před více než 13 lety v Ostravě a za tu dobu se dokázalo z r-gionální organizace vypracovat ve sdružení celorepublikového významu. Především hájí práva spotřebitelů, tam, kde síly jedince nestačí, ale samozřejmě nejen tam. Poskytuje poradenské služby, vzdělávací a osvětová činnost patří k jeho dalším prioritám. To vše ve velmi skromných podmínkách, protože jsme nezávislá, nevládní, nezisková organizace, občanské sdružení. Jsme sig-natáři Etického kodexu spotřebitelských organizací, v němž se za-vazujeme mj., že se nebudeme spojovat s žádným podnikatelským subjektem. Jsme přesvědčení, že každé takové spojení spotřebitelské organizace zásadně ohrožuje její nezávislost a tedy i důvěryhodnost. Co nabízíme spotřebitelům? Na

internetovém serveru www.spotřebitele.info najdou náš Svět spotřebitelů, který nabízí spoustu informací, které se jim mohou hodit. Od databáze spotřebitelských zkušeností, kam mohou vložit svou negativní či pozitivní zkušenost, přes Kartoteku spotřebitelských témat či Knihovnu spotřebitelských informací, které mohou využít, když se chystají nakupovat, až po spotřebitelskou poradnu. Do ní mohou zadat dotaz

a poradce jim do 10 dnů zdarma odpoví. Osobní poradna, kterou provozujeme na adrese Ve Smečkách 7 v Praze 1, ale i na dalších 18 místech po celé republice, je také zdarma. Placená, ale zato neopera-tivnější, je poradenská linka SOS po telefonu, která funguje od pondělí do pátku od 8 do 17 hodin. Za 8 Kč za minutu se z každého místa v republice, z mobilního telefonu nebo z pevné linky spotřebitel okamžitě dozví, co potřebuje. Takový telefonát má ještě jednu výhodu - někdy je skutečně nutné reagovat operativně, protože prodlení může znamenat poškození práv spotřebitele.

Mgr. Ivana Picková, Sdružení obrany spotřebitelů ČR

Průzkum přinesl zajímavé poznatky. Například zájem respondentů pracovat (na plný, či částečný úvazek) prokázal silnou souvislost s věkem a vzděláním. Zájem je především o částečný úvazek (přivydělání). Pokud jde o volný čas, ukazuje se, že většina dotazovaných seniorů má nějakou zálibu či konička. Největší zájem o další vzdělávání mají senioři v jazycích a v technice, konkrétně v ovládání počítačů, zejména v používání internetu. Jde zhruba o 12-14 % dotázaných, pro které by bylo možno uspořádat příslušné vzdělávací kurzy. Z názorů dvou třetin respondentů na to, jakými oblastmi života seniorů by se společnost měla více zabývat vyplývá, že za nejpalčivější oblasti svého života senioři považují zajištění svého zdraví, sociálních služeb a životní, zejména hmotné úrovně pro důstojný život ve stáří. Během práce na projektu se přirozeně vynořila myšlenka zalo-

žení Rady seniorů města Ústí nad Labem. Iniciátoři a nositelé myšlenky vzniku Rady seniorů, Květoslava Votrubová a Ing. Jan Chládek, si chválí: "Dá se říci, že jsme se většinou setkali s pochopením a podporou. V polovině června 2005 jsme vypracovali návrh statutu, popis činnosti a organizační schéma RS a s těmito materiály jsme seznámili vedení magistrátu města Ústí nad Labem." Neusnuli však na vavřínech a vědí, že je čeká ještě pořádný kus práce. Bude nutné stále získávat další spolupracovníky a popularizovat vznik a práci Rady seniorů na veřejnosti. A ještě něco: ústečtí senioři vítají navázání kontaktů s již fungujícími Radami seniorů, které mohou pomoci zkušenostmi ze svých vlastních začátků i pozdější činnosti. (ifo)

Moje nejmilejší fotka

Fotografii svého jezevčika Bena nám poslal Lubomír Časnocha z Ostravy -Muglinova. Nadšený fotograf a sběratel fotoaparátů, cykloturista,šachista a zahrádkář a milovník hudby nám prozradil, že tato fotografie z roku 2000 je jeho nejmilejší. "Beník už ale není mezi živými", píše pan Časnocha ve svém dopise naší redakci. , Byl to skvělý pes a ke všem byl moc přítulný. Kdyby nás doma navštívili zlodějčiči, tak by je přivítal samou radostí. Tak měl lidi moc rád. Moc na něho vzpomínám."

Pane Časnocho děkujeme za hezkou fotku a těšíme se na další. Taky děkujeme za to, že jste své kamarády přesvědčil, aby si koupili Senior-karty. Je to důležité

pro další osud našich společných novin. Všem ostatním čtenářům znovu připomínáme, že rádi zveřejníme i jejich oblíbené fotografie. Musíte nám je ovšem poslat na adresu naší redakce (najdete ji v tiráži na str. 2) a připsat, proč dotyčný snímek nebo snímky máte rádi. Téma snímku je pochopitelně jen na vás.

Zasmějte se s námi

Do redakce přijde dopis.Vážená redakce, rád luštím křížovky, ale ta vaše poslední je pěkný nesmysl: část hradu na 31 písmen. Odpověď redakce: Vážený pane, když neumíte luštit, neluštěte.Odpověď je: stará zrezivělá klika od hladomony.

Policijti mají pauzu a tak koukají ve služebně na hokej. Přijde k nim další z venku a ptá se na stav. "Vyhráváme 3:0," hlásí jeden. "A kdo dal góly?" ptá se opozdilec. "Jeden dal Dopita a další dva nějakej Replay."

Do baru vejde muž v doprovodu blondýnky a objednává si :

"Jednou Malibu." Blondýnka k číšníkovi: "A pro mně velký Bu."

Bouchl manžel do stolu a zařval: "Tak kdo je pánem v téhle rodině!?" Obratem dostal od manžely facku. "Ale, Amálko, to se už nemůžu ani zeptat ?"

Člověk, který se usmívá, i když se blíží průšvih, už ví, na koho to svalit.

"Kam si dal těch 200Kč,co si dostal na nákup?" zlobí se paní Kučerová. "Jednomu staršímu pánovi" odpovídá pan Kučera. "A odkdy jsi takový lidumil?" "Od té doby,co ten starší pán čepuje pivo..."

Znáte nějakou povědenou anekdotu? Pokud ano, pošlete ji do redakce. Rádi ji zveřejníme, ať se pobaví i ostatní čtenáři.

vydržovanou ženskou - zkrátka že by měla tak tři milence, pořádně bohaté, které by střídala a nechala se jimi vydržovat a užívala by si tak života. To mě u ní tak trochu překvapilo, protože jinak je to vážená paní doktorka."

A čím byste chtěla být vy?

"Já rozhodně hejkalem."

Proč zrovna hejkalem?

"Tedy původně jsem chtěla být sovou, ale hejkal nad ní nakonec vyhrál. Žije si na zdravém vzduchu, v lese v krásné přírodě. Prostě si tak představuji, že má hrozně bohatý život. Tu si pohraje s ve-verkou a dal-šími lesními zvířátky nebo se zmenší a vlezle do včelínu, a taky tu a tam na nějakého člověka v tom lese vyfábně jednou z vět-ví stromů, jednou zpoza kmene nebo mezi kořeny. To by se mi tedy líbilo ze všeho nejvíc."

Ptal se Dušan Pokorný

Bez čekárny

Zahrádka v listopadu

Sklízíme zbylou kořenovou zeleninu. Záhony zbavujeme zbytků a jednoletých rostlin. U dvouletek (macešky, pomněnky) dobře okope-me, aby nestínil plevel. Proti mrazu je chráníme lehkou příkrývkou z chvojí (z jara se musí odstranit, aby nevyhnily). Porosty okopáváme, ryjeme záhony, hnojíme a zapravujeme kompost. Košťáloviny v záhonech chráníme před zvěří. Brambory uskládňujeme do sklepa a odstraňujeme nahnilé. Česnek i cibuli skladujeme v pytlích i na lískách a zajistíme přísun vzduchu. Zazimováváme stromkové růže (balíme je slámou, chvojími či balícím papírem). Poslední šance k předzimnímu sázení cibulovin. Hrabeme poslední zdražení plynu zájem o automatické kotle na hnědé uhlí ještě navýšilo. Výsledkem je pak nízká cena za teplo na úrovni cca 0,35 Kč/kWh. Navíc jednoduchá a pohodlná obsluha, přikládání i 1 x za 3 dny. Kotel produkuje v daném okamžiku jen nutné teplo z hlediska potřeby v objektu. Na rošt se přivádí pouze optimální vrstva paliva, která dokonale shoří. Automatický provoz nevyžaduje pozornost. Ale pozor! Dosud používané klasické kotle na uhlí, ve kterých je možné pálit vše včetně odpadků, jsou mnohem větším zlem pro čistotu ovzduší v obcích než moderní ekologické kotle na hnědé uhlí. Obce většinou posky-tují příspěvky ve výši 10 - 15 tis. Kč na zakoupení ekologických kotlů na hnědé uhlí. (rk)

Kotel na hnědé uhlí

Čas prokázal potřebnost a vhodnost vytápění, které umožňuje ekologicky a pohodlně topit uhlím. Opět se začínají v domácnostech prosazovat kotle na hnědé uhlí. Zejména poslední zdražení plynu zájem o automatické kotle na hnědé uhlí ještě navýšilo. Výsledkem je pak nízká cena za teplo na úrovni cca 0,35 Kč/kWh. Navíc jednoduchá a pohodlná obsluha, přikládání i 1 x za 3 dny. Kotel produkuje v daném okamžiku jen nutné teplo z hlediska potřeby v objektu. Na rošt se přivádí pouze optimální vrstva paliva, která dokonale shoří. Automatický provoz nevyžaduje pozornost. Ale pozor! Dosud používané klasické kotle na uhlí, ve kterých je možné pálit vše včetně odpadků, jsou mnohem větším zlem pro čistotu ovzduší v obcích než moderní ekologické kotle na hnědé uhlí. Obce většinou posky-tují příspěvky ve výši 10 - 15 tis. Kč na zakoupení ekologických kotlů na hnědé uhlí. (rk)

Rady na ex

Prosím poradte, jaké rostliny mohu nechávat v zimě na balkoně? Mohu tam nechat např. fialky, či muškát? Klára Z., Praha

Muškatý na balkoně v zimě rozhodně nenechávejte - jejich jarního probuzení byste se už nedočkala. V případě fialek jde o to, jaký konkrétní druh máte na mysli. Také jim ale hrozí zmrznutí a i kdyby vydržely, tak pěkně by byly až na jaře, přes zimu by v balkonovém truhlíku určitě nevypadaly hezky. Vhodnější je zvolit podzimní výsadbu stále zelených stromků nebo polokeřů, například malé smrčky, borovice, jalovce, z keřů skalníky, cesmíny či vřesovce. Milé jsou i kompozice se sukulentními skalničkami - např. netřesky, lomikameny nebo rozchodníky (red)

Zaujalo nás

Jíst před operací?

Dávka tuku v jídle pomáhá střevním bakteriím přežít a snižuje tak riziko komplikací po různých operačních zákrocích. K tomuto závěru dospěli na základě vědci z univerzity v holandském Maastrichtu. Informuje o tom ve svém nejnovějším čísle časopis Nature. A v čem je tento objev zajímavý? Mění zásadně pohled na přípravu pacienta na operaci. Až dosud jsou titíž vyzývání, aby před operací nejedli, aby se zabránilo případnému zvracení během anestézie. Wim Burman a jeho tým jsou přesvědčeni, že v důsledku striktního zákazu jídla pak v zažívacím traktu náhle chybí tuky, které chrání střevní bakterie a zvyšuje se tak nebezpečí pooperačních problémů. "V moderní chirurgii se proto stále víc proto prosazuje trend, aby pacient dostal najíst i před operací," zdůzňuje Wim Burman. Je však třeba rozlišovat, jaké tuky se přitom pacientovi dostanou do těla. (akr)

Co dělá slavná herečka Květa Fialová

Tornádo Lou z Limonádového Joea dnes hraje seriálovou babičku

Nestorka českých divadelních i filmových hereček Květa Fialová si sedí v křesle u stolu, usmívá se a spokojeně si popíjí kafe. Zastihli jsme ji v holešovickém studiu televize Prima při přípravě na další scénu z populárního seriálu Bazén, kde hraje babičku jednoho z hlavních mladých hrdinů - Buráka alias Matěje Bureše. A tak první otázka pro ni zněla: Jaká je vlastně Buráková babička?

"No prostě babička se vším všudy - zbožňuje vnuka, žije si tak trochu mimo čas a prostor a je tedy nad věcí, což mi vyhovuje, protože je

nýru Burešovi a jeho nové ženě Nadě, že se budu vdávat. On měl totiž předtím za ženu moji dceru a teď má novou manželku, takže ji samozřejmě bytostně nemám ráda. A tak si neodpustím cokoli, co by ji mohlo trochu nadzvednout. A protože mi po mém někdejší seriálovém muži zbyly nějaké věci, tak dostane Naďa strach, že je zdědí můj nový manžel."

Už víte kdo to bude?

"Kdo to bude přesně nevím, ale bude ho hrát Oldřich Vlach. Když

mi dvojčata, co píší scénář řekly, že budu mít milence, chtěla jsem původně někoho exotičtějšího. Navrhovala jsem nim ať mi seženou například Roma ať je to proti rasismu. Nebo třeba černo-cha, ti jsou teď v módě. Ale na-dělily mi Vlach. Nicméně toho znám už hromadu let a tak se na něj už opravdu těším."

Když jsem k vám přišel, zdálo se mi, že o něčem přemýšlíte a přitom se jaksi potutelně usmíváte. Týkalo se to toho jak nadzvednete seriálovou Naďu?

"Ne, role se to netýkalo - to mě vždycky strčí před kameru a já tam něco řeknu a zase jdu, ani toho jak nadzvednu Naďu ohledně mož-ného dědictví - se Sabinou Lauri-

Divadlo ji získalo už v patnácti letech...

"Jdu právě oznámit inž-

Jako babička v Bazénu. (Foto TV Prima)